

بررسی تأثیر آب درمانی بر کیفیت زندگی بیماران زن مبتلا به مولتیپل

اسکلروزیس

*سمیه غفاری^۱، فضل‌ا... احمدی^۲، سید مسعود نبوی^۳، انوشیروان کاظم‌نژاد^۴

چکیده

هدف: مولتیپل اسکلروزیس یکی از شایعترین بیماریهای مزمن سیستم عصبی مرکزی و از مهمترین بیماریهای تغییردهنده زندگی فرد، به ویژه در سنین جوانی می‌باشد که باعث افت شدید سطح کیفیت زندگی بیماران مبتلا شده و به تدریج فرد را به سمت ناتوانی پیش خواهد برد. این پژوهش با هدف بررسی تأثیر آب‌درمانی به عنوان یک روش درمانی مکمل، بر کیفیت زندگی بیماران مبتلا به مولتیپل اسکلروزیس انجام شده است.

روش بررسی: در این مطالعه شبه تجربی، ۵۰ نفر از زنان مبتلا به مولتیپل اسکلروزیس از انجمن ام.اس. به صورت ساده و دردسترس انتخاب و به صورت تصادفی تعادلی به دو گروه شاهد و آزمون تخصیص داده شدند. پس از یک جلسه آشناسازی بیماران گروه آزمون با اهداف و روش مداخله، ۲۴ جلسه آب‌درمانی برای آنها در مدت سه ماه انجام شد، در صورتی که برای گروه شاهد هیچگونه مداخله‌ای انجام نشد. ابزارهای جمع آوری اطلاعات شامل پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، فرم کوتاه کیفیت زندگی (SF-8) و چک‌لیست‌های خود گزارش دهی بود. از آزمون‌های آماری کای دو، تی زوجی، تی مستقل، تحلیل واریانس با اندازه‌گیریهای تکراری و ضریب همبستگی جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده گردید.

یافته‌ها: بین دو گروه در میانگین امتیاز کل ($P=0/81$) و امتیازات ابعاد جسمی ($P=0/4$) و روانی ($P=0/21$) کیفیت زندگی قبل از مداخله تفاوت معناداری وجود نداشت، ولی بعد از مداخله میانگین امتیاز کل ($P<0/0001$) و امتیازات ابعاد جسمی ($P<0/001$) و روانی ($P=0/003$) کیفیت زندگی بین دو گروه شاهد و آزمون تفاوت معنادار داشت. همچنین آزمون آماری آنالیز واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر تفاوت معناداری را در میانگین امتیاز کل ($P=0/04$) و امتیازات ابعاد جسمی ($P=0/05$) و روانی ($P=0/04$) کیفیت زندگی در چهار بار اندازه‌گیری بین دو گروه نشان داد.

نتیجه‌گیری: انجام روش آب‌درمانی باعث ارتقاء سطح کیفیت زندگی بیماران مولتیپل اسکلروزیس می‌گردد، لذا انجام این تکنیک به عنوان یک روش مؤثر و مقرون به صرفه در هزینه و زمان و همچنین داشتن قابلیت یادگیری و اجرای آسان به بیماران مولتیپل اسکلروزیس توصیه می‌گردد.

کلید واژه‌ها: آب‌درمانی / کیفیت زندگی / مولتیپل اسکلروزیس

- ۱- کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی فسا
- ۲- دکترای آموزش پرستاری، دانشیار دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس
- ۳- متخصص مغز و اعصاب، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شاهد
- ۴- دکترای آمار زیستی، استاد دانشگاه تربیت مدرس

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۶/۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۷/۸/۲

*آدرس نویسنده مسئول:

فسا، میدان ابن سینا، دانشگاه علوم پزشکی فسا، گروه پرستاری
تلفن: ۰۷۱۱-۷۳۸۲۳۵۲

*E-mail: ghafari_somayeh@yahoo.com